

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.14
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.6/7 din 03.07.2015*

CURRICULUM
la disciplina

„Aspecte CEDO incidente activității consilierului de probațiune”
(consilieri de probațiune)

AUTOR:

**Spoială Alexandru,
judecător , formator INJ**

_____ **AVIZAT**
Mariana PITIC, Șef Direcție instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2015

I. PRELIMINARII

La 12 septembrie 1997 Republica Moldova a devenit parte la Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului (CEDO). Prin aderarea la CEDO Republica Moldova s-a angajat să asigure respectarea drepturilor garantate de CEDO și protocoalele adiționale la aceasta și a recunoscut jurisdicția Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) de a examina cererile depuse împotriva Moldovei.

Termenii folosiți în CEDO și în jurisprudența CtEDO au un sens autonom. Nu există un comentariu oficial al CEDO. Semnificația exactă a acestor drepturi este stabilită de CtEDO pe marginea examinării cauzelor concrete. În peste o jumătate de secol CtEDO a pronunțat peste 12000 de hotărâri, dintre care peste 200 vizează Republica Moldova. Statele Părți la CEDO s-au angajat să se conformeze hotărârilor definitive ale CtEDO.

Studierea acestei discipline este menită să contribuie la familiarizarea consilierilor de probațiune cu principiile CEDO, cu modul de funcționare a CtEDO și efectele hotărârilor CtEDO. O atenție deosebită la predarea cursului va fi acordată jurisprudenței CtEDO în cauzele moldovenești și aplicării CEDO în sistemul de drept al Republicii Moldova.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- Cunoașterea drepturilor stipulate în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și procedurii de examinare a cererilor
- Analiza hotărârilor pe cauze concrete atât împotriva Republicii Moldova cât și împotriva altor state și relevarea concluziilor care se impun
- Relevarea circumstanțelor posibile să implice încălcarea drepturilor stipulate în Convenția Europeană a Drepturilor Omului depistate în activitatea de probațiune

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil:

<i>la nivel de cunoaștere</i>	<i>la nivel de aplicare</i>	<i>la nivel de integrare</i>
să definească principiile CEDO; - să identifice drepturile garantate de CEDO; - să descrie modul de organizare și funcționare a CtEDO; - să identifice criteriile de inadmisibilitate a cererilor la CtEDO; - să cunoască procedura de examinare a cererilor de către CtEDO; - să explice esența cauzelor de referință contra Moldovei examinate de CtEDO; - să cunoască legislația și practica judiciară națională cu privire la aplicarea CEDO în sistemul de drept al Republicii Moldova.	- să interpreteze CEDO prin prisma principiilor CEDO; - să analizeze legislația și practica judiciară națională prin prisma CEDO; - să realizeze modul de actualizare a cunoștințelor în domeniul CEDO.	- să estimeze practica CtEDO; - să aprecieze aparentele discrepante în soluțiile date de CtEDO în cazuri similare; - să ia atitudini de discrepante dintre legislația Republicii Moldova și practica CtEDO pentru perfecționarea legislației și practicii moldovenești.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Aspecte CEDO incidente activității consilierului de probațiune	Spoială Alexandru	10	4	6	Test pentru verificarea cunoștințelor

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Aspecte generale de organizare a CEDO. Procedura în fața CEDO.	2	2
2.	Interzicerea torturii, tratamentului inuman și degradant (art.3)	2	2
3.	Dreptul la un proces echitabil (art.6) și dreptul la viața privată (art.8)		2
TOTAL		4	6

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
Tema 1. Aspecte generale de organizare a CEDO. Procedura în fața CEDO		
<i>Ore de curs</i> 1. Noțiuni generale privind Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. 2. Principiile de interpretare a Convenției. 3. Statutul Convenției în sistemul de drept al Republicii Moldova. 4. Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului. <i>Ore practice</i> 1. Istoricul apariției Curții Europene pentru Drepturile Omului. 2. Criteriile de admisibilitate a cererii în fața Curții. 3. Procedura de examinare a cererilor.	<i>Curs</i> -prelegere Proiector/laptop Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	Brainstorming. Lectura surselor din Lista bibliografică <i>Ore practice</i> Examinarea cauzelor contra Republicii Moldova și altor state
Tema 2. Interzicerea torturii, tratamentului inuman și degradant (art.3)		
<i>Ore de curs</i> 1. Definierea noțiunilor de tortură, tratament	<i>Curs</i> -prelegere Proiector/laptop	Brainstorming. Lectura surselor

inuman și degradant. 2. Obligațiile pozitive impuse statului. 3. Aspecte specifice. <i>Ore practice</i> 1. Obligația și criteriile obligației de anchetă efectivă în cazul aplicării torturii. 2. Condițiile de detenție ca factor determinant al existenței tratamentului inuman și degradant.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	din Lista bibliografică <i>Ore practice</i> Examinarea cauzelor contra Republicii Moldova și altor state
Tema 3. Dreptul la un proces echitabil (art.6) și dreptul la viața privată (art.8)		
<i>Ore practice</i> 1. Criteriile principale de determinare a unui proces ca fiind echitabil. 2. Noțiunea „tribunal independent” definită în cazul Ilașcu contra Republicii Moldova și Federației Ruse. 3. Noțiunea de viață privată 4. „Triplul test” în cazul restrângerii dreptului la viața privată.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	<i>Ore practice</i> Examinarea cauzelor contra Republicii Moldova și altor state

VII. EVALUAREA

Evaluarea audienților va consta din evaluarea curentă și evaluarea finală.

A. Evaluarea curentă va consta din:

- (a) rezolvarea spețelor la seminare;
- (b) referatele prezentate la seminare;
- (c) prestația audientului la orele de curs;
- (d) prezența la ore..

B. Evaluarea finală va consta dintr-un test ce va cuprinde subiecte teoretice și practice din curriculum, după cum urmează:

- (a) un subiect teoretic;
- (b) analiza unei soluții date de CtEDO într-o cauză concretă;
- (c) soluționarea unei spețe.

VIII. BIBLIOGRAFIE

1. Jean-Francois Akandji-Kombe *Obligațiuni pozitive în virtutea Convenției europene a Drepturilor Omului: Ghid pentru punerea în aplicare a Convenției europene a Drepturilor Omului* - Chișinău, 2006
2. Corneliu Bîrsan *Convenția europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole*, ediția a II - București, 2010
3. Luke Clements, Nuala Mole, Alan Simmons *Drepturile europene ale omului: înaintarea unei cauze pe baza Convenției* - Chișinău, 2005
4. Микеле Де Салвиа *Прецеденты Европейского Суда по Правам Человека* - Санкт-Петербург, 2004
5. *Executarea hotărîrilor Curții Europene a Drepturilor Omului: Broșură de informare* - Chișinău, 2006

6. Harris, O'Boyle & Warbrick *Law of the European Convention on Human Rights* – Oxford 2009
7. Ursula Kilkelly *Ghid privind punerea în aplicare a articolului 8 al Convenției europene pentru Drepturile Omului* - Chișinău, 2003
8. Elisabeth Lambert-Abdelgawad *Executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului* – Chișinău, 2004
9. Monica Macovei *Ghid privind punerea în aplicare a articolului 5 al Convenției europene pentru Drepturile Omului* - Chișinău, 2003
10. Monica Macovei *Ghid privind punerea în aplicare a articolului 10 al Convenției europene pentru Drepturile Omului* - Chișinău, 2003
11. Jeremy McBride *Drepturile omului în procedura penală - Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului* – Chișinău 2009
12. Nuala Mole, Catarina Harby *Ghid privind punerea în aplicare a articolului 6 al Convenției europene pentru Drepturile Omului* – Chișinău, 2006
13. Jim Murdoch *Protecting the right to freedom of thought, conscience and religion under the European Convention on Human Rights* - Strasbourg 2012
14. Jacobs, White & Ovey *The European Convention on Human Rights* - Oxford, 2010.
15. Douwe Korff *A guide to the implementation of Article 2 of the European Convention on Human Rights* - Belgium, 2006
16. Karen Reid *A practitioner's guide to the European Convention on Human Rights* - Sweet and Maxwell, 2011
17. Ivana Roagna *Protecting the right to respect for private and family life under the European Convention on Human Rights* - Strasbourg 2012
18. Eric Svanidze *Effective investigation of ill-treatment, Guidelines on European standards* - Council of Europe 2009
19. Eric Svanidze *Combating ill-treatment and impunity: Rights of detainees and obligations of law-enforcement officials* - Council of Europe 2010
20. Dovydas Vitkauskas, Grigoriy Dikov *Protecting the right to a fair trial under the European Convention on Human Rights* - Strasbourg 2012